

SPRAWOZDANIE
z realizacji w 2018r. „Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Bełchatowskim
na lata 2016-2020”.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Bełchatowie, zgodnie z uchwałą Nr XVII/112/2016 Rady Powiatu w Bełchatowie z dnia 30 marca 2016r., przedkłada sprawozdanie z realizacji „Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Powiatu Bełchatowskiego na lata 2016-2020”, zwanym dalej „Programem”. Niniejsze sprawozdanie sporządzono w oparciu o częściowe sprawozdania jednostek realizujących Program, którym przypisano realizację poszczególnych działań.

REALIZACJA CELÓW OPERACYJNYCH PROGRAMU

Cel operacyjny 1.

Zwiększenie świadomości społecznej mieszkańców Powiatu Bełchatowskiego z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Zadanie 1.1. Upowszechnianie informacji z zakresu możliwości uzyskania pomocy w sytuacji kryzysu w rodzinie.

Działania:

W 2018r. PCPR udostępniało mieszkańcom informator „Powiedz nie przemocy w rodzinie” (rozprowadzano 50 szt. informatorów), zawierający bazę danych jednostek/podmiotów realizujących zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz informujący o czynach zabronionych, kwalifikowanych jako przemoc w rodzinie. Informator rozpowszechniano w jednostkach pomocy społecznej, jednostkach oświatowych i innych prowadzonych przez powiat oraz przekazywano na potrzeby policji, sądu, służby zdrowia. Na stronach internetowych oraz na tablicach ogłoszeń PCPR i innych zainteresowanych jednostek (OPS) prowadzono stałą ekspozycję „Informatora” i wykazów dyżurów specjalistów udzielających pomocy.

Zadanie 1.2. Prowadzenie działań profilaktyczno-edukacyjnych z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Działania:

1) Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna podjęła następujące działania:

- a. objęto opieką ciągłą psychologiczną indywidualną 33 osoby (dzieci i młodzież). Praca psychologów dotyczyła problemu przemocy domowej fizycznej i psychicznej, samookaleczania, zaburzeń zachowania (pod postacią zachowań agresywnych) oraz była prowadzona terapia w stosunku do ofiar przemocy;
- b. udzielono 83 konsultacji psychologicznych dla dzieci i młodzieży oraz ich rodziców dotyczących przeciwdziałania przemocy w rodzinie i związanych z nimi problemów wychowawczych, zachowań autoagresywnych, zaburzeń zachowania oraz zagrożenia niedostosowaniem społecznym, jak również podejrzeniu przemocy seksualnej;
- c. prowadzono terapię rodzin związaną z przemocą domową – 12.
- d. **przeprowadzono nw. zajęcia warsztatowe dla rodziców:**
 - Szkoła bezpiecznego Internetu – 32 osoby,
 - Podaj dziecku rękę w sieci. Rozwijanie kompetencji rodzicielskich w zakresie przeciwdziałania agresji - 9 osób,
 - Uzależnienia - 20 osób,
 - Karać czy nagradzać. Jak skutecznie motywować dziecko do zmiany zachowania - 3 osoby,
 - Warsztaty umiejętności wychowawczych – 22 osoby
 - Szkodliwość nadopiekuńczej postawy rodziców i liberalnego wychowania - 20 osób,
 - Dziecko inteligentne emocjonalnie. Jak sobie radzić z trudnymi emocjami dziecka – 10 osób,
 - Kształtowanie prawidłowej samooceny uczniów – 18 osób,
 - Wpływ rodziny na rozwój młodego człowieka – 30 osób,

- Dziecko nadpobudliwe, nadržliwe – 39 osób,
- Dziecko i rozwód – zajęcia dla rodziców rozwijające umiejętność wsparcia dziecka w sytuacji rozwodu – 6 rodziców,
- Jak wspierać rozwój emocjonalny dziecka 4-letniego – 23 osoby,
- Szkoła Bezpiecznego Internetu. Rozwijanie kompetencji rodzicielskich w zakresie bezpiecznego korzystania z mediów społecznościowych – 32 osoby,

e. zajęcia dla nauczycieli:

- Bezpieczeństwo w Internecie. Odpowiedzialne korzystanie z mediów społecznościowych – 28 osób,
- Uzależnienia - 9 osób,
- Profilaktyka zachowań dyskryminacyjnych, agresywnych wobec inności. Co warto wiedzieć o autyzmie - prawda i mity o autyzmie – 3 osoby,
- Bezpieczeństwo w Internecie – 12 osób,
- Necio – przygody Necia w Internecie – 3 osoby,
- Prowadzenie sieci współpracy dla nauczycieli pn. „Skuteczny wychowawca” – 43 osoby.

Łącznie w warsztatach uczestniczyło 264 rodziców oraz 98 nauczycieli.

f. zajęcia dla dzieci i młodzieży:

1)) dla przedszkolaków:

- Przygody Necia w Internecie – zajęcia edukacyjno-profilaktyczne – 25 osób,
- Zajęcia profilaktyczne relaksacyjne -rozładowanie napięć emocjonalnych i przeciwdziałanie agresji w relacjach rówieśniczych – 9 osób,
- Necia na tropie wirusów, zajęcia profilaktyczno-edukacyjne – 20 osób,

2)) dla uczniów szkoły podstawowej:

- Profilaktyka cyberprzemocy „Dzień z życia” – 18 osób,
- Radzenie sobie ze stresem – 36 osób,
- Jak mądrze radzić sobie ze stresem – 15 osób,
- Kształtowanie prawidłowej samooceny uczniów – 18 osób,
- Przeciwdziałanie przemocy rówieśniczej oraz cyberprzemocy – 20 osób,
- Przeciwdziałanie agresji i problemom wychowawczym – 72 osoby,
- Rozwijanie empatii i tolerancji wobec jakanania – 16 osób,

Łącznie 303 uczniów.

3)) dla uczniów gimnazjum:

- Przeciwdziałanie przemocy rówieśniczej oraz cyberprzemocy – 60 osób,
- Kształtowanie prawidłowej samooceny u uczniów – 13 osób,
- Profilaktyka zachowań suicydalnych – 34 osoby,
- Razem – program dla młodzieży zagrożonej niedostosowaniem społecznym – 10 osób,

4)) dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych:

- Profilaktyka zachowań dyskryminacyjnych, agresywnych wobec inności. Co warto wiedzieć o autyzmie – prawda i mity o autyzmie – 30 osób,
- Stop dopalaczom - 98 osób,
- Empatia w klasie - 52 osoby,
- Jesteśmy grupą. Rozwijanie umiejętności funkcjonowania w zespole klasowym - 80 osób.

Łącznie w warsztatach uczestniczyło 662 uczniów oraz 79 przedszkolaków.

g. Inne działania Poradni w ramach zadań z zakresu profilaktyki przemocy i agresji:

- Cykl zajęć dla rodziców rozwijających umiejętności z zakresu budowania prawidłowych relacji z dziećmi w ramach „Szkoły dla rodziców i wychowawców” – 4 osoby,
- Cykl zajęć grupowych dla młodzieży z problemami w zachowaniu, w tym dotyczących stosowania agresji, Grupa wsparcia z zakresu rozwoju osobistego – przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu i radzenie sobie ze stresem – 4 osoby,
- Obserwacje dzieci przedszkolnych z problemami w zachowaniu, celem dobrania odpowiednich metod i form pracy,
- Udział w Ogólnopolskiej Koalicji na Rzecz Bezpieczeństwa Dzieci w Internecie,
- Organizacja Dnia Bezpiecznego Internetu w poradni,
- Prowadzenie Punktu Informacyjnego „Zagrożenia w sieci” – 12 osób,
- Prowadzenie sieci współpracy dla nauczycieli pn. *Skuteczny wychowawca* służące m. in. rozwijaniu umiejętności wychowawczych, w tym rozwiązywania konfliktów, prowadzenia działalności profilaktycznej – 43 osoby,

- Prowadzenie Grupy terapeutycznej dla młodzieży z problemami emocjonalno-społecznymi – 4 osoby,
- Zajęcia socjoterapeutyczne – 10 osób,
- Zajęcia psychoedukacyjne dla rodziców w sytuacji rozwodu – 7 osób,
- Prowadzenie zajęć grupowych dla dzieci rozwodzących się rodziców – 7 osób,
- W ramach interwencji kryzysowej udzielono dzieciom i młodzieży - 21 porad psychologicznych oraz 9 rodzicom/opiekunom prawnym,
- Współpraca z kinem Helios Kino – zajęcia profilaktyczne na temat Dyskryminacji – 290 osób,
- Prowadzenie Punktów Poradnictwa Psychologicznego w szkołach ponadgimnazjalnych – interwencja kryzysowa – 15 osób,
- Stała współpraca pracowników poradni ze szkołami i placówkami oświatowymi, kuratorami sądowymi, policją, prokuraturą, MOPS, PCPR.

2) I Liceum Ogólnokształcące im. Wł. Broniewskiego w Belchatowie:

Działania podejmowane przez szkołę w zakresie przeciwdziałania przemocy:

- a. Organizacja warsztatów w zakresie przeciwdziałania agresji rówieśniczej motywowanej uprzedzeniami, których celem było wyposażenie ucznia w niezbędną wiedzę i umiejętności radzenia sobie w trudnych sytuacjach, w unikaniu zagrożeń i skutecznego szukania pomocy - 2 warsztaty dla 60 uczniów.
- b. W ramach lekcji wychowawczych zajęcia prowadzone przez nauczycieli dotyczące przeciwdziałania przemocy, postępowania w sytuacji procesu przemocy, leczenia szkód i zniszczeń psychicznych spowodowanych przez przemoc – 385 uczniów.
- c. Przeprowadzenie diagnozy metodą ankiety w klasach, dotyczącą warunków życia i nauki – 125 uczniów.
- d. Prowadzenie ankiety dotyczącej działań wychowawczo-profilaktycznych wśród rodziców, uczniów i nauczycieli.
- e. Prowadzenie przez pedagoga szkolnego indywidualnych konsultacji z uczniami dotkniętymi zaburzeniami dysfunkcyjnymi – 15 uczniów.
- f. Udzielanie wsparcia dla rodziców tych uczniów – 8 rodziców.
- g. Współpraca z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną – dyżur psychologa, który odbywa się 1 raz w miesiącu,
- h. Wspomaganie rozwoju osobistego ucznia: koła zainteresowań; działalność uczniów w ramach Szkolnego Klubu Wolontariusza – 50 uczniów (Przegląd Twórczości Osób Niepełnosprawnych), Powiatowy Mityng Lekkoatletyczny, współpraca z PCK i Caritas, opieka w ramach wolontariatu nad dwojgiem niepełnosprawnych dzieci); kształtowanie postaw obywatelskich, patriotyzmu poprzez przygotowanie i udział w uroczystościach związanych ze świętami państwowymi, udział młodzieży w uroczystościach patriotycznych, w wyborach do Rady Szkoły i Samorządu Uczniowskiego.
- i. Współpraca ze Strażą Miejską:
 - „Odpowiedzialność prawna nieletnich”, „Zanim spróbujesz narkotyki i dopalacze – konsekwencje prawne”, „Narkogogle i Alkogogle” – 14 spotkań, udział 365 uczniów.
- j. Współpraca z Policją:
 - „Bezpieczeństwo w Internecie, radzenie sobie z hejtem” – 2 spotkania – 60 uczniów.
 - Dzień Profilaktyki w I LO w Belchatowie - warsztaty dla uczniów „Jak radzić sobie z trudnościami” – 150 uczniów,
 - szkoleniowe otwarcie posiedzenia Rady Pedagogicznej „Rodzic i nauczyciel, a zachowania młodzieży w okresie dorastania” – 120 osób
 - Udział uczniów klas pierwszych w programie „Zdrowo Gram Jestem Eko”, promujących zdrowy styl życia – 36 uczniów.

W minionym roku szkoła nie otrzymała żadnego zgłoszenia od uczniów, rodziców, czy instytucji o wystąpieniu zjawiska przemocy w rodzinie naszych uczniów. Tym samym nie założono żadnej procedury Niebieskie Karty, żadna rodzina naszych uczniów nie jest objęta tą procedurą.

3) II Liceum Ogólnokształcące im. Jana Kochanowskiego w Belchatowie realizowało następujące działania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie:

- a. Szeroko pojęta profilaktyka, w szczególności działania wynikające z programu wychowawczego szkoły, klasowych planów wychowawczych oraz szkolnego programu profilaktyki;
 - b. Zajęcia wychowawczo-edukacyjne dla uczniów, ze szczególnym uwzględnieniem społecznych skutków przemocy w rodzinie i w szkole, a także sposobów rozładowywania agresji oraz radzenia sobie w sytuacjach trudnych i stresowych, w formie indywidualnych spotkań oraz zajęć grupowych, tj. prelekcji, pogadanek, warsztatów itp.;
 - c. Działania profilaktyczno-integracyjne dla młodzieży, mające na celu objaśnienie zagadnień związanych z przemocą, wyjaśnienie etymologii tego zjawiska oraz wskazanie możliwych rozwiązań i technik rozładowania negatywnych emocji w akceptowany społecznie sposób,
 - d. Indywidualne zajęcia diagnostyczno - terapeutyczne prowadzone przez pedagoga szkolnego z młodzieżą oraz rodzicami dotkniętymi przemocą i pozostającymi w trudnej sytuacji emocjonalnej,
 - e. Akcje informacyjne oraz poradnictwo indywidualne dla uczniów i rodziców odnośnie osób oraz instytucji udzielających pomocy osobom doświadczającym przemocy i agresji;
 - f. Działania interwencyjne w sytuacjach kryzysowych;
 - g. Udział Dyrektora szkoły oraz Pedagoga szkolnego w Konferencji „Razem przeciw przemocy w rodzinie”;
 - h. Akcja profilaktyczna „Tydzień bezpieczeństwa” oraz „Tydzień zdrowia”, w ramach której odbyły się spotkania, warsztaty i prelekcje promujące zdrowie. W szkole odbyły się m.in. warsztaty psychologiczne na temat walki ze stresem oraz problematyki uzależnienia od Internetu;
 - i. „Tydzień Zdrowia” stał się także okazją do rozmów na temat bezpieczeństwa młodych ludzi – funkcjonariusz Policji przeprowadził prelekcje o bezpiecznym korzystaniu z Internetu, a Strażnik Miejski o prawnej odpowiedzialności nieletnich;
 - j. Cykliczne zajęcia profilaktyczno – edukacyjne dla młodzieży z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom pt. „zanim spróbujesz – narkotyki i dopalacze”, prowadzone przez funkcjonariusza Straży Miejskiej w Bełchatowie;
 - k. Współpraca z Komendą Powiatową Policji w Bełchatowie w sprawach uczniów i rodzin dotkniętych, bądź zagrożonych zjawiskami patologicznymi;
 - l. Współpraca z Sądem Rejonowym w Bełchatowie oraz Zespołem Kuratorskim w sprawach uczniów zagrożonych demoralizacją oraz rodzin niewydolnych wychowawczo, a także rodziców pozbawionych lub z ograniczoną władzą rodzicielską z powodu braku lub nieprawidłowego wypełniania tej władzy, szczególnie ze względu na alkoholizm i choroby psychiczne w rodzinie, skutkujące przemocą fizyczną i psychiczną wobec najbliższych;
 - m. Współpraca z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Bełchatowie i Piotrkowie Trybunalskim w kwestii monitorowania sytuacji uczniów wychowujących się w rodzinach zastępczych.
 - n. Współpraca z bełchatowską Bursą Szkolną w bieżących sprawach uczniów;
 - o. Współpraca z Miejskim oraz Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej, a także z Towarzystwem Przyjaciół Dzieci w sprawach uczniów i rodzin pozostających w trudnej sytuacji materialnej i życiowej;
 - p. Współpraca z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną w Bełchatowie w kwestii diagnozy i terapii młodzieży oraz rodzin pozostających w trudnej sytuacji emocjonalnej, wykazujących zachowania ryzykowne, funkcjonujących w środowisku zaburzonych relacji rodzic-dziecko itp.
 - q. Comiesięczne popołudniowe konsultacje dla rodziców, podczas których do dyspozycji rodziców pozostają wszyscy wychowawcy, nauczyciele przedmiotowi oraz pedagog szkolny.
- 4) **Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych Nr 3 gen. Ludwika Czyżewskiego w Bełchatowie** podejmował głównie działania profilaktyczno – edukacyjne z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie i agresji:
- a. Upowszechnianie materiałów edukacyjnych z zakresu profilaktyki przemocy w rodzinie - na tablicy ogłoszeń przy pokoju psychologa i pedagoga znajdują się pisemne informacje i broszury pod hasłem: „Gdzie można znaleźć pomoc”, dotyczące instytucji zajmujących się rozwiązywaniem problemów związanych z przemocą w rodzinie. Materiały są dostępne dla wszystkich uczniów szkoły i rodziców.
 - b. Akcje informacyjne oraz poradnictwo indywidualne dla uczniów i rodziców odnośnie osób i instytucji udzielających pomocy osobom doświadczającym przemocy i agresji.

- c. Prowadzenie rozmów indywidualnych i konsultacji psychologiczno-pedagogicznych z rodzicami z zakresu profilaktyki uzależnień, agresji i przemocy, mających na celu wspomaganie rodziców w rozwiązywaniu konfliktów rodzinnych. Porad udzielali psycholog i pedagog szkolny zatrudnieni w placówce – 5 osób;
- d. Zajęcia dla młodzieży z udziałem przedstawicieli Policji i Straży Miejskiej na temat „Odpowiedzialność karna nieletnich” – uczniowie klas TE, ZSZ i LO;
- e. W ramach współpracy z instytucjami uczniowie i rodzice kierowani byli do specjalistów, którzy zajmują się pomocą i prowadzeniem rodzin dotkniętych przemocą domową: kuratorzy Sądu Rodzinnego, PCPR, MOPS, GOPS, Policja;
- f. Współpraca z Komendą Powiatową Policji w Bełchatowie w sprawach uczniów i rodzin dotkniętych, bądź zagrożonych zjawiskami patologicznymi i demoralizacją – 5 osób;
- g. Współpraca z Sądem Rodzinnym w Bełchatowie i Zespołem Kuratorskiej Służby Sądowej w sprawach uczniów zagrożonych demoralizacją oraz rodzin niewydolnych wychowawczo, a także rodziców pozbawionych lub z ograniczoną władzą rodzicielską z powodu braku lub nieprawidłowego wypełniania tej władzy – 8 osób;
- h. Współpraca z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Bełchatowie w kwestii monitorowania sytuacji szkolnej dzieci wychowujących się w rodzinach zastępczych - 4 osoby;
- i. Współpraca z Bursą Szkolną w Bełchatowie w bieżących sprawach uczniów wymagających wsparcia bądź oddziaływań wychowawczych – 2 osoby;
- j. Współpraca z Miejskim oraz Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w sprawach uczniów i rodzin pozostających w trudnej sytuacji materialnej i życiowej;
- k. Współpraca z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną w Bełchatowie w sprawach diagnozy i terapii młodzieży oraz rodzin z zaburzonymi relacjami między rodzicami, a dzieckiem – 1 osoba;
- l. Konsultacje nauczycieli, psychologa i pedagoga szkolnego dla rodziców zgodnie z ustalonym harmonogramem spotkań z rodzicami (raz w miesiącu);
- m. Godziny do dyspozycji wychowawcy i wychowania do życia w rodzinie poświęcone agresji w środowisku rówieśniczym i w domu.
- n. Pedagog szkolny uczestniczył w VII Powiatowej Konferencji pt. „Razem Przeciw Przemocy w Rodzinie”.
- o. Psycholog szkolny uczestniczył 07 - 09.11.2018r. w szkoleniu „Szkoła jako środowisko profilaktyczne. Profilaktyka zachowań ryzykownych w pracy z uczniem i jego rodzicami”. Psycholog i pedagog szkolny uczestniczyli również w szkoleniu dotyczącym procedury „Niebieskie Karty”.

5) **Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych Nr 4 im. Romualda Traugutta w Bełchatowie** ramach przeciwdziałania przemocy w rodzinie realizował następujące zadania:

- a. Diagnoza potrzeb i problemów w społeczności uczniowskiej pod kątem czynników ryzyka (w tym sprzyjających powstawaniu przemocy w rodzinie) i czynników chroniących.
- b. Organizowanie działań opiekuńczych uczniom w trudnej sytuacji rodzinnej: rozmowy wspierające wychowawców i pedagoga z uczniami, współpraca z instytucjami udzielającymi wsparcia i pomocy psychologicznej uczniom oraz rodzicom/opiekunom – PCPR, PPP, MOPS, GOPS, Urząd Miasta, Stowarzyszenie KARAN, Ośrodek Interwencyjno -Socjalizacyjny, Bełchatowskie Centrum Profilaktyki i Terapii;
- c. Objęcie opieką uczniów zagrożonych przemocą w rodzinie: konsultacje pedagogiczne, organizowanie pomocy psychologicznej i materialnej, pomocy prawnej.
- d. Rozpropagowanie wśród rodziców (na zebraniach, konsultacjach) i uczniów (na godzinach wychowawczych) informacji o przejawach różnych form przemocy, prawach przysługujących ofiarom przemocy i kontaktu do instytucji niosących pomoc ofiarom przemocy;
- e. Przypomnienie na godzinach wychowawczych procedur postępowania w sytuacjach zagrożeń dzieci i młodzieży oraz praw dziecka.
- f. Przeciwdziałanie demoralizacji jako głównemu czynnikowi sprzyjającemu przemocy w rodzinie, poprzez:
 - przeprowadzenie prelekcji z dziedziny przestępczości wśród nieletnich z przedstawicielem Straży Miejskiej na tematy: „Odpowiedzialność prawna nieletnich i osób dorosłych”,

- „Ochrona przed sektą”, „Czym są dopalacze”, „Straż Miejska – zadania i uprawnienia”, „Jak uchronić dziecko/młodzież przed narkotykami/dopalaczami?”;
- prelekcje z przedstawicielem Komendy Powiatowej Policji pt. „Przeciwdziałanie agresji na portalach społecznościowych. Konsekwencje prawne”;
 - Udział w warsztatach i konferencji „Ratujmy radość” zorganizowanej przez Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną w Belchatowie; - Warsztaty z psychologiem „Stop dopalaczom”, „Funkcjonowanie w grupie – budowanie empatii”;
 - Pogadanki, projekcje filmów (Piłem i brałem”, „Dopalacze”, „Agresja, „Mobing”) połączone z dyskusją; - Spotkanie uczniów z przedstawicielem Stowarzyszenia KARAN na temat „Dziecko sięgające po narkotyki – fazy uzależnienia, leczenie”; - Realizacja zadań przeciwdziałających przemocy i cyberprzemocy w ramach konkursu „Uczeń bezpieczny w sieci”;
 - Prowadzenie rozmów interwencyjnych z uczniami lekceważącymi obowiązek szkolny, agresywnymi wobec innych uczniów, sprawiającymi problemy na zajęciach lekcyjnych;
 - realizowanie na godzinach wychowawczych tematów poświęconych profilaktyce uzależnień i problemowi przemocy, w tym przemocy w rodzinie;
 - Promowanie zdrowego stylu życia poprzez zorganizowanie dla społeczności szkolnej i lokalnej „Dnia w Ekonomiku – smacznie, zdrowo, naukowo”;
 - Współpracę pedagoga i wychowawców z kuratorami;
 - Współpracę z Komendą Powiatową Policji (Wydział Prewencji, Zespół ds. Nieletnich) w sprawach dotyczących długotrwałej nieobecności uczniów w szkole, negatywnych zachowań i innych zagrożeń;
 - Comiesięczne konsultacje wychowawców, pedagoga szkolnego i dyrekcji szkoły z rodzicami;
 - Organizowanie pomocy materialnej uczniom z najuboższych rodzin.
- g. Zajęcia dla młodzieży z przedstawicielem Stowarzyszenia KARAN na temat „Sytuacja prawna dziecka w rodzinie wg kodeksu rodzinnego i opiekuńczego”.
- h. Realizacja na wszystkich lekcjach, zwłaszcza wychowawczych tematyki dotyczącej prawidłowej komunikacji, rozpoznawania własnych uczuć i emocji oraz panowania nad nimi, kształtowanie asertywności.
- i. Rozwijanie zainteresowań uczniów: udział w zajęciach pozalekcyjnych, konkursach oraz zawodach szkolnych, powiatowych wg harmonogramu.
- j. Organizowanie pomocy psychologiczno – pedagogicznej uczniom o specjalnych potrzebach edukacyjnych i ich rodzicom/opiekunom.
- k. Rozbudzanie wrażliwości na krzywdę innych poprzez rozpropagowanie idei wolontariatu, zaangażowanie uczniów w różnego rodzaju akcje charytatywne.
- 6) **Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy im. Gen. Janusza Głuchowskiego w Belchatowie** w ramach realizacji przedmiotowego programu podejmował następujące działania:
- a. upowszechnianie materiałów edukacyjnych z zakresu profilaktyki przemocy w rodzinie:
- na terenie ośrodka prowadzona jest tablica informacyjna o tematyce przemocy w rodzinie, szukania pomocy, tel. zaufania, porad dla rodziców, nauczycieli, wychowawców;
 - w Grupach Wychowawczych Ośrodka (internat) prowadzone są ścienne tablice informacyjne o tematyce przemocy, agresji, sposobów radzenia sobie z agresją, metod i form pracy z dzieckiem;
- b. prowadzenie terapii (indywidualnej i grupowej) zaburzeń dysfunkcyjnych dla dzieci i młodzieży oraz terapii rodzin:
- wszyscy uczniowie objęci są opieką psychologiczno - pedagogiczną, zgodnie z Rozporządzeniem w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz.U.2017, poz. 1591);
 - prowadzone są zajęcia rewalidacyjne według indywidualnych programów dla poszczególnych uczniów, opracowanych na podstawie zaleceń Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych; zgodnie z potrzebami prowadzone są zajęcia logopedyczne, dogoterapia, muzykoterapia, hipoterapia, hydroterapia, terapia EEG Biofeedback,

- posiadamy salę Doświadczania Świata, gdzie uczniowie mają możliwość wyciszenia się.
 - Prowadzona jest także terapia Integracji Sensorycznej, poprzez swoje działania wspieramy rozwój emocjonalny i społeczny uczniów, modelujemy ich zachowania (wskazujemy pozytywne wzorce, wygaszamy zachowania trudne). Wskazujemy sposoby rozładowywania napięcia w sposób akceptowany społecznie. Prowadzimy mediacje między uczniami – modelujemy prezentowane przez nich sposoby rozwiązywania konfliktów.
- c. prowadzenie zajęć pedagogizujących dla rodziców, w szczególności wspomagających wychowawczą i edukacyjną funkcję rodziny, ze szczególnym uwzględnieniem rozwiązywania konfliktów bez stosowania przemocy i agresji, poprzez niżej wymienione działania:
- Konferencja „Jesteśmy” na temat seksualności osób niepełnosprawnych;
 - Warsztaty „Dlaczego płaczę, dlaczego krzyczę” prowadzone przez A. Borowika;
 - Spotkanie integracyjne z rodzicami „Warsztaty z wykorzystaniem programów MÓWIK w komunikacji alternatywnej i wspomagającej”;
 - Warsztaty integrujące rodzinę: Warsztaty plastyczne dla rodziców i dzieci „Magia Świąt – Anioły”;
 - kontakty indywidualne z rodzicami poprzez: ~porady prowadzone na terenie Ośrodka przez nauczycieli i specjalistów dla rodziców uczniów sprawiających trudności wychowawcze, zarówno w domu rodzinnym, jak i szkole, ~konsultacje indywidualne z rodzicami na terenie placówki (pedagog, psycholog, wychowawca), ~wizyty w domach rodzinnych (wywiady środowiskowe).
- d. prowadzenie zajęć profilaktycznych w zakresie edukacji emocjonalnej i społecznej dzieci (m.in. umiejętności wyrażania uczuć, w tym opanowania złości, rozwiązywania sporów, empatii), które obejmowały:
- zajęcia terapeutyczne z elementami socjoterapii, podczas których dzieci nabywają umiejętności radzenia sobie w trudnych sytuacjach, wyrażania i kontrolowania emocji, współdziałania w grupie rówieśniczej,
 - porady psychologiczne i pedagogiczne dla uczniów;
 - realizowanie tematyki z zakresu edukacji emocjonalnej i społecznej, tematyki uzależnień – na godzinach wychowawczych;
 - odbył się Tydzień Tolerancji i Godności Osób Niepełnosprawnych, w ramach którego miały miejsce m.in. dyskusje na temat tolerancji, plebiscyt na najbardziej tolerancyjnego ucznia, zajęcia wychowawczo-profilaktyczne na temat tolerancji;
 - zorganizowano Szkolny Dzień Profilaktyki, w którym promowana była bezpieczna aktywność fizyczna, jako sposób na rozładowanie emocji;
 - uczniowie obejrżeli spektakl profilaktyczny „Pętla zdarzeń” poruszający tematykę agresji i przemocy rówieśniczej;
 - odbył się cykl spotkań profilaktycznych z pracownikami Straży Miejskiej w Bełchatowie;
 - prowadzony jest Szkolny Klub Wolontariatu, poprzez jego działania uczniowie uświadomieli sobie potrzeby drugiego człowieka (udział m.in. w akcjach: „100 wyprawek dla polskich dzieci na Kresach na stulecie odzyskania niepodległości od młodzieży z województwa łódzkiego”, „Polacy Kresowym Rodakom dla kombatantów i Dzieci z Kresów Wschodnich”, udział w akcjach UNICEF).
- e. prowadzone są grupy socjoterapeutyczne,
- f. zajęcia rozwijające umiejętności społeczne, w tym umiejętności komunikacyjne,
- g. udziela się konsultacji psychologiczno – pedagogicznych z zakresu profilaktyki uzależnień, agresji i przemocy dla nauczycieli (omawianie problematyki uzależnień, agresji i przemocy – zachowań trudnych na Radach Pedagogicznych, konsultacje z nauczycielami, wychowawcami klas, wychowawcami grup wychowawczych, prowadzone są na bieżąco i systematycznie w stosunku do konkretnych uczniów,
- h. szkolenia dla nauczycieli:
- „Seksualność osób z niepełnosprawnością intelektualną” Izabela Fornalik 08.03.2018r.,
 - „Zabawa inspirująca rozwój” A. Borowik 21.04.2018r.,
 - „Dlaczego płaczę, dlaczego krzyczę” A. Borowik 22.04.2018r.

- i. współpraca z instytucjami, jednostkami zajmującymi się profilaktyką i rozwiązywaniem problemów przemocy w rodzinie, tj.:
- III Wydziałem Rodzinnym i Nieletnich Sądu Rejonowego w Bełchatowie;
 - Wydziałem Patologii i Nieletnich KPP w Bełchatowie;
 - Miejskimi i Gminnymi Ośrodkami Pomocy Społecznej
 - w spotkaniach zespołu ds. pieczy zastępczej w PCPR.

7) **Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych im. J. Kilińskiego w Żelowie** w ramach realizacji statutowych zadań szkoły, podejmował działania profilaktyczne o charakterze informacyjno – edukacyjnym, mające na celu prawidłowe funkcjonowanie uczniów w środowisku szkolnym, rodzinnym oraz w społeczeństwie, tj.:

a. zrealizowano projekt edukacyjny „Kiliński – Kocham odpowiedzialnie” przygotowany w ramach udziału w konkursie „Szkoła wolna od używek”, w ramach którego:

- przeprowadzono sondaż diagnostyczny dotyczący problematyki uzależnień;
- w klasach pierwszych zrealizowano program profilaktyczny objęty honorowym patronatem Ministra Edukacji Narodowej „ARS, czyli jak dbać o miłość?”, udział w programie wzięło 74 uczniów oraz ich rodzice;
- wzmocniono oraz utrwalono założenia programu „ARS, czyli jak dbać o miłość?” we wszystkich pozostałych klasach – pełna realizacja programu odbyła się w poprzednich latach;
- uczniowie wzięli udział w spotkaniach z funkcjonariuszami Komendy Powiatowej Policji w Bełchatowie dotyczących przemocy i funkcjonowania w sytuacjach stresowych – 21 uczniów, odpowiedzialności prawnej, czynów karalnych, demoralizacji z aspektami zażywania przez młodzież substancji psychoaktywnych – 58 uczniów;
- uczniowie wzięli udział w zajęciach z zakresu profilaktyki uzależnień behawioralnych prowadzonych przez pedagoga, socjoterapeutę z Punktu profilaktyczno-interwencyjnego dla dzieci, młodzieży i rodziców w Żelowie – w zajęciach wzięło udział 54 uczniów;
- grupa 10 uczniów wzięła udział w konferencji „Ratujmy radość” zorganizowanej przez Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną w Bełchatowie;
- uczniowie przygotowali ulotki, banery i plakaty profilaktyczne, które wykorzystano podczas realizacji projektu;
- zorganizowano dla całej społeczności szkolnej „Dzień asertywności w Kilińskim”, w ramach którego uczniowie wzięli udział w warsztatach zatytułowanych „Odmawiam NIE obrażam”;
- dla całej społeczności szkolnej odbył się happening sportowy „W zdrowym ciele zdrowy duch – Kiliński sportowcem, nie nałogowcem”;
- zorganizowano spotkanie dla rodziców z funkcjonariuszami Komendy Powiatowej Policji w Bełchatowie dotyczące cyberprzemocy oraz zażywania przez młodzież substancji psychoaktywnych;
- odbyło się szkolenie Rady Pedagogicznej dotyczące cyberprzemocy oraz zażywania przez młodzież substancji psychoaktywnych;
- w klasach II – IV zrealizowano projekt powstały w wyniku realizacji zadania zleconego przez Ministra Zdrowia „W stronę dojrzałości” zawierający m.in. treści z zakresu profilaktyki uzależnień oraz wspierający młodzież w przygotowaniu się do podjęcia przyszłych ról małżeńskich i rodzicielskich;
- wychowawcy oraz nauczyciele podczas zajęć realizują zagadnienia z zakresu profilaktyki, podejmując tematy dotyczące uzależnień oraz budowania prawidłowych relacji społecznych i rodzinnych,
- poprzez rozmowy z rodzicami oraz współpracę z kuratorami sądowymi i rodzinnymi, a także pracownikami Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie poznajemy sytuację rodzinną uczniów oraz podejmujemy działania zaradcze. W miarę potrzeb, rozmowy młodzieżą niedostosowaną społecznie oraz z problemami emocjonalnymi w celu eliminowania napięć powstałych w relacjach rodzinnych oraz w kontaktach z rówieśnikami, oferując pomoc w rozwiązywaniu trudnych sytuacji oraz udzielając informacji nt. instytucji i organizacji udzielających pomocy m. in. osobom z rodzin, w których występuje przemoc.

b. zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie realizowane są również poprzez stałą współpracę oraz udział pedagoga szkolnego w pracach Zespołu Interdyscyplinarnego działającego przy Urzędzie Miasta w Żelowie.

- 8) **Młodzieżowy Ośrodek Socjoterapii w Łękawie.** Pracownicy pedagogiczni podjęli następujące działania:
- Każdy wychowanek Ośrodka objęty jest indywidualną opieką dyrekcji, zespołu psychologiczno-pedagogicznego oraz pracowników pedagogicznych - przeprowadzane są rozmowy adaptacyjne, wywiady środowiskowe, dzięki którym poznajemy wychowanków oraz środowisko, z którego pochodzą.
 - Dokonywana jest analiza dokumentacji każdego nowoprzybyłego wychowanka pod kątem problemów wychowawczych oraz sytuacji rodzinnej, w tym występujących problemów przemocy, agresji bądź alkoholizmu rodziców lub opiekunów prawnych.
 - Każdy wychowanek ma sporządzaną opinię psychologiczną i pedagogiczną, dzięki której następuje wyznaczenie sposobu postępowania z dzieckiem oraz zaprogramowanie działań korygujących, wychowawczych dostosowanych do jego typu zaburzeń
 - Prowadzone są działania prorodzinne (rozwijanie umiejętności wychowawczych rodziców, wywiady z rodzicami, rozpoznawanie relacji dziecko-rodzic, dążenie do zmiany zaburzonych relacji, ujednolicenia oddziaływań, itp.) w kontaktach osobistych lub/i telefonicznych.
 - W Ośrodku działa Punkt Konsultacyjny dla rodziców naszych wychowanków, którzy mogą skorzystać z pomocy specjalistów. Głównym zadaniem punktu jest:
 - udzielanie zainteresowanym rzetelnej wiedzy na temat problemu, diagnoza problemu i ewentualna pomoc terapeutyczna w wyjściu z kryzysu,
 - pomoc rodzicom w sytuacjach kiedy mają realne podstawy sądzić, że ich dziecko sięgnęło po narkotyki, dopalacze itp., bądź fakt ten został stwierdzony,
 - informowanie o prawnych rozwiązaniach i wskazywanie instytucji wspierających w przypadkach problemów przemocy i uzależnienia w rodzinie,
 - udzielanie pomocy w wychowywaniu dziecka z trudnościami w nauce, zaburzeniami zachowania,
 - Na terenie placówki organizowany jest grupowy trening kompetencji rodzicielskich, którego celem jest wzbogacenie opiekunów prawnych w wiedzę i praktyczne umiejętności pracy z dziećmi z zaburzeniami zachowania. Ponadto rodzice mają możliwość korzystania z terapii rodzin prowadzonej przez psychologa.
 - Na terenie ośrodka prowadzone są zajęcia socjoterapeutyczne dla wszystkich wychowanków placówki, które dostarczają uczestnikom doświadczeń korekcyjnych przeciwstawnych do treści doświadczeń urazowych, sprzyjają odreagowaniu napięć emocjonalnych oraz uczą nowych umiejętności, sposobów radzenia sobie ze stresem, sytuacjami trudnymi. Zajęcia prowadzone są w ramach prac każdej grupy wychowawczej oraz jako socjoterapia grupowa. Łącznie w 2018r. zajęciami objęto 40 wychowanków.
 - Prowadzone zajęcia socjoterapeutyczne mają na celu:
 - dostarczenie informacji dotyczących przemocy i agresji,
 - poznawanie sposobów radzenia sobie ze stresem;
 - kształtowanie umiejętności panowania nad negatywnymi emocjami;
 - zbudowanie podstaw świadomości i rozumienia natury konfliktów;
 - wykształcenie niezbędnych umiejętności do zapobiegania i rozwiązywania sytuacji konfliktowych;
 - wyposażenie uczestników w praktyczne umiejętności używania różnych strategii radzenia sobie z konfliktami.
 - Prowadzona jest indywidualna terapia psychologiczna w zależności od występującego problemu: niskie poczucie własnej wartości, nazywanie i wyrażanie uczuć, radzenie sobie ze złością, profilaktyka uzależnień. Prowadzone są także indywidualne rozmowy z wychowankami dotyczące trudnych spraw życiowych, relacji rodzinnych (ich oczekiwań i obaw) oraz rozmowy wspierające cały proces socjoterapeutyczny.
 - Na bieżąco monitorowane jest poczucie bezpieczeństwa wychowanków oraz atmosfery panującej w placówce poprzez indywidualne rozmowy z chłopcami oraz przeprowadzanie ankiet dotyczących ww. zagadnienia.
 - Placówka posiada własny Program Profilaktyczno-Wychowawczy, którego głównym celem jest niesienie pomocy młodzieży zagrożonej wykluczeniem społecznym, uzależnieniami, przestępczością poprzez kształtowanie w niej twórczej postawy wobec otaczającej

- rzeczywistości, stwarzanie warunków sprzyjających prawidłowemu rozwojowi osobowościowemu i społecznemu oraz wyrównywanie szans edukacyjnych.
- l. Na bieżąco przeprowadzane są z wychowankami pogadanki dotyczące przemocy wśród uczniów, agresji pojawiającej się w rodzinie, a także o szkodliwym wpływie alkoholu, nikotyny oraz narkotyków na życie młodych ludzi.
 - m. Na terenie Ośrodka działa Rzecznik Praw Dziecka, który m.in. monitoruje bezpieczeństwo wychowanków, współpracuje z zespołem psychologiczno-pedagogicznym i innymi pracownikami pedagogicznymi. Odbywają się również zebrania Opiekuna Samorządu Wychowanków z podopiecznymi Ośrodka, na których omawiane są ich aktualne problemy i potrzeby.
 - n. Kadra pedagogiczna cały czas podnosi swoje kwalifikacje zawodowe poprzez udział w studiach podyplomowych, kursach kwalifikacyjnych, warsztatach metodycznych oraz konferencjach i szkoleniach kadry pedagogicznej w ramach Wewnątrzszkolnego Doskonalenia Nauczycieli.
 - o. Placówka współpracuje z takimi instytucjami jak sądy, policja, kuratorzy, placówki opiekuńczo - wychowawcze, ośrodki interwencyjne, poradnie psychologiczno-pedagogiczne, MOPS, PCPR. Prowadzona jest także stała opieka medyczna, w tym specjalistyczna (Poradnia Zdrowia Psychicznego).
 - p. Na terenie placówki organizowany jest Dzień Profilaktyki, na którym pojawiają się specjaliści przedstawiający rzetelną i fachową wiedzę na temat substancji psychoaktywnych, alkoholu i ich szkodliwego wpływu na młodych ludzi. Ponadto w tym dniu organizowane są przedstawienia i akcje profilaktyczne propagujące racjonalne wykorzystanie czasu wolnego przez młodzież, wolne od używek, agresji i przemocy.
 - q. Przeprowadzana jest diagnoza potrzeb kształcenia ogólnego, której celem jest ocena działań edukacyjnych i terapeutycznych w kontekście indywidualnych potrzeb ucznia. Dzięki tej diagnozie możemy przeprowadzić analizę dotychczasowych działań edukacyjnych, wychowawczych, terapeutycznych a także dokonać analizy dysfunkcji w różnych sferach funkcjonowania wychowanków.
 - r. Ośrodek zapewnia swoim wychowankom udział w różnego rodzaju zajęciach dydaktyczno-wyrównawczych, kołach zainteresowań (koło filatelistyczne, zajęcia sportowe, koło warsztatowe, zajęcia muzyczne, plastyczne, pedagogika cyrku, koło wędkarskie, koło turystyczno-rekreacyjne) oraz w zajęciach specjalistycznych (terapii pedagogicznej, zajęć korekcyjno- kompensacyjnych, socjoterapeutycznych).
- 9) **Ośrodek Interwencyjno-Socjalizacyjny - placówka opiekuńczo - wychowawcza w Belchatowie** prowadził działania profilaktyczne i opiekuńczo – wychowawcze mające na celu zapobieganie przemocy w placówce, w rodzinie, szkole oraz rozładowywanie negatywnych emocji związanych z agresją i radzenie sobie w sytuacjach trudnych. Działania profilaktyczne i integracyjne miały na celu objaśnienie w/w zagadnień oraz naukę rozładowywania negatywnych emocji w ogólnie akceptowany sposób. Ważnym celem jest zwiększenie świadomości wychowanków nt. problemu oraz zmiana postaw wobec przemocy i tak:
- a. Założeniami programu o przeciwdziałaniu przemocy wśród wychowanków było:
 - dostarczenie wychowankom wiedzy na temat przyczyn zachowań agresywnych,
 - wzmocnienie pozytywnych relacji pomiędzy wychowankami,
 - opracowanie programu przeciwdziałania przemocy,
 - zawieranie kontraktów z wychowankami dotyczących poprawy zachowania,
 - eliminowanie zachowań agresywnych i przemocy oraz zagrożenia niedostosowaniem społecznym wśród wychowanków,
 - wzrost poczucia bezpieczeństwa w placówce
 - kształtowanie umiejętności rozładowania napięcia emocjonalnego bez stosowania przemocy.
 - b. Pedagog, psycholog, pracownik socjalny oraz wychowawcy prowadzili zajęcia diagnostyczno – terapeutyczne z wychowankami i ich rodzinami. Rodzice uczestniczyli w zespołach ds. okresowej oceny sytuacji dziecka.
 - c. Wykorzystano metody pracy grupowej. Przeprowadzono zajęcia o tematyce:
 - „Przyczyny konfliktów w relacjach rodzice – dzieci”;
 - „Wspólny cel – wspólne działanie”;
 - „Poznajmy się bardziej”;

- „Stop! Cyberprzemocy”;
 - „Youtube – przyjaciel czy wróg”;
 - „Bariery komunikacyjne – o trudnej sztuce porozumiewania się”.
- d. Systematycznie realizowano zadania wynikające z planu wychowawczego placówki oraz planu profilaktycznego, m. in.:
- urodziny wychowanków,
 - spotkania świąteczne z uczniami i nauczycielami z różnych szkół oraz przedstawicielami firm,
 - przyjęcie Sakramentu Bierzmowania przez wychowankę;
 - udział w festynie rodzinnym z okazji Dnia Dziecka z udziałem grupy motocyklistów z okolicy Widawy;
 - Spotkanie Wigilijne,
 - imprezy z okazji: Walentynek, Dnia Kobiet, Dnia Chłopaka, Halloween, Andrzejek, Sylwestra,
 - wizyta w Zakładzie Opiekuńczo-Leczniczym tego szpitala z okazji Dnia Babci i Dziadka,
 - biegi przełajowe, mecze piłki nożnej,
 - zimowiska: okolice Jasła, Krosna, Dukli; - piknik rodzinny na Wawrzkowiźnie sponsorowany przez firmę BESTGUM,
 - spotkanie z Panem Michałem Wiśniewskim z okazji Świąt Bożego Narodzenia;
 - piknik rodzinny z okazji Dnia Dziecka na terenie ośrodka szkoleniowego „Przysiółek Kresy” sponsorowany przez firmę CAT POLSKA,
 - kolonie profilaktyczno-wychowawcze nad morzem (Pogorzelica – Rowy),
 - zawody sportowe zorganizowane przez PGE na terenie Ośrodka Sportu i Rekreacji Wawrzkowizna,
 - półkolonie nad jeziorem w Mirosławcu; wyjazd do Energylandii w Zatorze,
 - kolonie z Kuratorium Oświaty w Łodzi Delegatura w Piotrkowie Tryb. W miejscowości Krynica Zdrój,
 - wycieczka do Muzeum Fotografii w Bydgoszczy i Toruniu.
- e. Aktywizacja rodziców do współpracy w procesie wychowawczym placówki:
- indywidualne spotkania z rodzicami na terenie placówki,
 - wyjazdy do domów rodzinnych wychowanków, celem podtrzymywania więzi rodzinnych,
 - udział rodziców w posiedzeniach Zespołu ds. okresowej oceny sytuacji dziecka.
- f. Wspomaganie rozwoju osobistego wychowanków poprzez:
- udział 5 wychowanków w konkursie „Nie ma sprawy Ważnej niż Polska”;
 - udział 1 wychowanka w konkursie „Czysty powiat skarby lasu,
 - udział 1 wychowanka w konkursie „Książka obiekt artystyczny” ,
 - udział 1 wychowanka w konkursie „Bełchatów KIDS”;
 - wykonanie portretów dla Pana Michała Wiśniewskiego;
 - udział wychowanków w Powiatowych Obchodach Dnia Ziemi – Jarmark Rozmaitości Ekologicznej i Parada Wolności dla Ziemi,
 - udział wychowanków w kołach zainteresowań (kulinarne, sportowo - turystyczne, fotograficzne, plastyczne, krawieckie, akwarystyczne),
 - udział w Jarmarku Bożonarodzeniowym w Bełchatowie;
 - udział w uroczystościach związanych ze świętami państwowymi i uroczystościach patriotycznych (Marsz Szlakiem Powstańców Styczniowych, Dni Papieskie),
 - udział w uroczystości upamiętniającej „Cud nad Wisłą”;
 - 2 wychowanków uczestniczy w zajęciach na Uniwersytecie Pierwszego Wieku,
 - doskonalenie umiejętności pływania, rozwój sprawności fizycznej, na zajęciach sportowych;
 - dalsza praca z wychowankami metodą „Model Działań Systemowych”.
- g. Placówka współpracuje z Komendą Powiatowa Policji w Bełchatowie, Sądem Rejonowym w Bełchatowie, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Bełchatowie, Poradnią Psychologiczno - Pedagogiczną w Bełchatowie, OPS, Poradniami specjalistycznymi, z pedagogami i nauczycielami szkół, do których uczęszczają nasi wychowankowie w zakresie rozwiązywania problemów przemocy i agresji.
- h. Udział pracowników w szkoleniach i konferencjach:

- „Depresja wśród dzieci i młodzieży”;
- „Superwizja własnej pracy nauczyciela jako narzędzie skutecznej pracy wychowawczej i profilaktycznej młodzieży”;
- „Pedagogika w służbie instytucjonalnej profilaktyki zagrożeń i patologii społecznych oraz resocjalizacji”;
- „Arteterapia i korzyści edukacyjno-terapeutyczne”;
- „Komunikacja z nastolatkiem”;
- „Dziecko w obliczu zagrożeń XXI wieku”;
- „Praca z dzieckiem z trudnościami w koncentracji uwagi”;
- „Karać czy nagradzać? Jak skutecznie motywować dziecko do zmiany zachowania”;
- „Przeciwdziałanie alkoholizmowi, narkomani oraz przemocy. Najnowsze uregulowania prawne i dobre praktyki”.

10) **Dom Dziecka - placówka opiekuńczo-wychowawcza w Dąbrowie Rusieckiej** prowadziła działania profilaktyczne i opiekuńczo-wychowawcze, mające na celu zapobieganie zjawisku przemocy i agresji w placówce, rodzinach i szkołach oraz rozładowywanie negatywnych emocji związanych z agresją, autoagresją i radzenie sobie w sytuacjach trudnych. Wśród oddziaływań wychowawczych na szczególną uwagę zasługują zabiegi zmierzające do likwidowania zachowań agresywnych oraz przeciwdziałanie ich powstawaniu i utrwalaniu się.

Działania profilaktyczne i integracyjne miały na celu wyjaśnianie w/w zagadnień, przeciwdziałanie przemocy domowej, niesienie pomocy osobom i ich rodzinom uwięzionym w przemoc. Ważnym celem jest zwiększenie świadomości tego problemu oraz zmiana postaw wobec przemocy.

Pedagog i psycholog oraz wychowawcy prowadzili zajęcia diagnostyczno – terapeutyczne z wychowankami i ich rodzinami. Rodzice uczestniczyli w zespołach ds. okresowej oceny sytuacji dziecka.

a. Założeniami programu o przeciwdziałaniu przemocy wśród wychowanków było:

- opracowanie programu przeciwdziałania przemocy,
- dostarczenie wychowankom wiedzy na temat przyczyn zachowań agresywnych i przemocy,
- zmniejszenie tendencji do ryzykownych zachowań,
- wzmocnienie więzi pomiędzy wychowankami,
- kształtowanie umiejętności rozładowania napięć emocjonalnych bez przemocy,
- eliminowanie zachowań agresywnych i przemocy oraz zagrożenia niedostosowaniem społecznym wśród wychowanków,
- zawieranie kontraktów z wychowankami dotyczących poprawy zachowania,
- wzrost poczucia bezpieczeństwa w placówce,
- wypracowanie konstruktywnej oceny własnych działań, wpływ na własne życie i ukierunkowanie na przyszłość.

b. Wykorzystano metody pracy indywidualnej i grupowej. Przeprowadzono zajęcia o tematyce:

- „Budowanie poczucia własnej wartości”;
- „Poznajemy uczucia; dostrzeganie dobra i zła”;
- „Walka ze stresem”;
- „Nakaz a wolny wybór - godność”;
- „Agresja i przemoc droga donikąd”;
- „Przemoc i agresja, jak sobie z tymi problemami poradzić”.
- Systematycznie realizowano zadania wynikające z planu wychowawczego placówki oraz planu profilaktycznego, m.in.: spotkania świąteczne z uczniami i nauczycielami z różnych szkół oraz przedstawicielami firm, festyn rodzinny z okazji Dnia Dziecka z udziałem grupy motocyklistów z okolic Widawy, Mikołajki z motocyklistami, Spotkanie Wigilijne, gry i zabawy animacyjne dla dzieci, imprezy z okazji: Walentynek, Dnia Kobiet, Dnia Chłopaka, Halloween, Andrzejek, Sylwestra), biegi przełajowe, mecze piłki nożnej; zimowiska, jubileusz Domu Dziecka, spotkania z ciekawymi ludźmi, z okazji Świąt Bożego Narodzenia, piknik rodzinny z okazji Dnia Dziecka, zawody sportowe, półkolonie, mecze piłki nożnej, wyjazd do Energylandii w Zatorze, kolonie.

c. Aktywizacja rodziców do współpracy w procesie wychowawczym placówki:

- indywidualne spotkania z rodzicami na terenie placówki,
 - wyjazdy do domów rodzinnych wychowanków, celem podtrzymania więzi rodzinnych,
 - wspólne imprezy integracyjne.
- d. Wspomaganie rozwoju osobistego wychowanków poprzez:
- udział wychowanków w kołach zainteresowań (kulinarne, sportowe, plastyczne, artystyczne),
 - pogadanki profilaktyczne.
- e. Placówka współpracuje w zakresie rozwiązywania problemów przemocy i agresji z Komendą Powiatową Policji w Bełchatowie, Sądem Rejonowym w Bełchatowie, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Bełchatowie, Poradnią Psychologiczno - Pedagogiczną w Bełchatowie, OPS, Poradniami Specjalistycznymi, lekarzami rodzinnymi, z pedagogami i nauczycielami szkół, do których uczęszczają nasi wychowankowie.
- f. Udział pracowników w Konferencji organizowanej przez PCPR Bełchatów „Razem przeciw przemocy w rodzinie”.
- g. Udział pracowników w szkoleniach:
- V Ogólnopolska Konferencja: „Pedagogika w służbie instytucjonalnej profilaktyki zagrożeń i patologii społecznych oraz resocjalizacji”,
 - „Dopalaczom mówimy STOP, wybieramy zdrowie”,
 - Pierwsza Pomoc,
 - „Superkampania – NIE dla ćpania. Nie wciągaj własnego życia!”,
 - „Dziecko w obliczu zagrożeń XXI wieku”.

Zadanie 1.3. Organizowanie kampanii, konferencji, uwzględniających problematykę przeciwdziałania przemocy i agresji.

Działania:

PCPR dnia 20 listopada 2018r. zorganizowano **VII Powiatową Konferencję** pt. „Razem przeciw przemocy w rodzinie”. W konferencji wzięło udział 100 osób reprezentujących instytucje i stowarzyszenia działające na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie, tj. Zespoły Interdyscyplinarne, Placówki Oświatowe, Policja, Sąd, Prokuratura, Ośrodki Pomocy Społecznej i Przedstawiciele Stowarzyszeń z terenu Powiatu Bełchatowskiego.

Zadanie 1.4. Współpraca z podmiotami niezaliczonymi do sektora finansów publicznych i nie działającymi w celu osiągnięcia zysku.

PCPR przekazuje środowisku lokalnemu, w tym instytucjom i organizacjom społecznym, materiały informacyjne dotyczące kwestii przemocy domowej oraz informacje (adresy i numery telefonów) dotyczące możliwości uzyskania bezpłatnej pomocy na terenie powiatu. Przedstawiciele różnych podmiotów statutowo zajmujących się problematyką przeciwdziałania przemocy w rodzinie uczestniczyli w konferencji szkoleniowej. PCPR kontynuuje współpracę z Kościołem Narodzenia Najświętszej Maryi Panny w Bełchatowie przy ul. T. Kościuszki 2 w zakresie pracy Punktu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. W siedzibie Parafii jeden raz w tygodniu odbywają się dyżury specjalisty do spraw przeciwdziałania przemocy Ośrodka Interwencji Kryzysowej PCPR. Również w lokalu Poradni Życia Rodzinnego Stowarzyszenia Rodzin Katolickich Archidiecezji Łódzkiej Oddział w Bełchatowie na os. 1 Maja 4 dyżurują specjaliści Ośrodka Interwencji Kryzysowej PCPR.

Współpracujemy również z takimi podmiotami, jak:

- Stowarzyszenie Przyjaciół Osób Niepełnosprawnych w Żelowie – prowadzącego świetlicę środowiskową „Stokrotka”,
- Ośrodek Profilaktyki i Rozwoju Osobowości „OPIRO” w Bełchatowie,
- Stowarzyszenia Katolicki Ruch Antynarkotyczny KARAN - Punkt Konsultacyjny w Bełchatowie
- Stowarzyszenie Pomocy Osobom Niepełnosprawnym „Kuźnia Życzliwości” z/s w Szczercowie, w zakresie zapewnienia wsparcia osobom i rodzinom w kryzysie, w tym dotkniętym przemocą i uzależnieniami.

Cel Operacyjny 2.

Utworzenie sprawnego systemu wspierania rodzin w kryzysie.

Zadanie 2.1. Prowadzenie Ośrodka Interwencji Kryzysowej.**Działania:**

PCPR prowadzi bezpłatne poradnictwo specjalistyczne (psychologiczne, pedagogiczne, socjalne dot. przeciwdziałania przemocy w rodzinie) dla mieszkańców powiatu, w większości gmin powiatu; PCPR organizuje i prowadzi psychoterapię i poradnictwo rodzinne oraz pracę socjalną – zgodnie z ustalonymi potrzebami. W ramach działania Ośrodka Interwencji Kryzysowej PCPR w 2018r. specjaliści udzielili porad 644 (w tym 322 sprawy dot. przemocy w rodzinie). Ilość dyżurujących specjalistów – 8, w tym: psychologowie – 4 (dyżury w Bełchatowie, Drużbicach, Kleszczowie, Szczercowie, Żelowie); terapeuta rodziny – 2 (skierowanie na terapię rodzin wydaje PCPR); specjalista ds. uzależnień – 1 (Bełchatów); specjalista przeciwdziałania przemocy w rodzinie – 1 (Bełchatów). Koszt poniesiony przez PCPR na realizację poradnictwa i terapii w badanym okresie stanowił kwotę – 36.556,77 zł.

Zadanie 2.2. Zapewnienie bezpieczeństwa ofiarom przemocy w rodzinie.**Działania PCPR:**

- 1) Zapewniono miejsce interwencyjne w DPS dla osób somatycznie przewlekłe chorych wymagających pomocy osób innych, zmuszonych do opuszczenia miejsca zamieszkania z powodu sytuacji kryzysowej w rodzinie.
- 2) PCPR współpracowało w zakresie pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie z kuratorami sądowymi, Policją, miejskimi i gminnymi jednostkami pomocy społecznej. Pracownik PCPR – członek Zespołu Interdyscyplinarnego na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Bełchatowie w okresie sprawozdawczym brał udział w 2 posiedzeniach Zespołu Interdyscyplinarnego oraz uczestniczył w 15 posiedzeniach Grup Roboczych, realizujących procedurę „Niebieskie Karty”.

Zadanie 2.3. Edukacja sprawców przemocy w rodzinie.**Działania:**

- 1) PCPR rozpowszechniało w ciągu całego 2018r. broszury z zakresu przepisów prawa określających czyny przestępcze, które ustawowo podlegają karze.
- 2) PCPR realizowało program oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie w formie terapii indywidualnej i grupowej. W 2018r. oddziaływaniami objęto 22 osoby, z tego 13 osób uczestniczyło w spotkaniach grupowych/warsztatowych Programu Korekcyjno-Edukacyjnego dla Sprawców Przemocy w Rodzinie (96 godzin). Program realizowano w okresie od 1 września do 30 listopada 2018r. Zajęcia indywidualne z osobami stosującymi przemoc w rodzinie odbywały się w ciągu całego roku.
- 3) W zakresie realizacji programu korekcyjno-edukacyjnego dla sprawców przemocy w rodzinie PCPR współpracowało z Zespołami Interdyscyplinarnymi z terenu Bełchatowa i wszystkich gmin, ze Służbą Kuratorską Sądu oraz ośrodkami pomocy społecznej z terenu całego powiatu.

Zadanie 2.4. Wspieranie podmiotów niezaliczonych do sektora finansów publicznych i niedziałających w celu osiągnięcia zysku w działaniach z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.**Cel Operacyjny 3.****Wzmacnianie skuteczności działań osób/jednostek zobowiązanych lub uprawnionych do przeciwdziałania przemocy w rodzinie.****Działania:**

PCPR wspiera grupę rozwoju osobistego dla osób będących w sytuacji kryzysu przewlekłego (w tym osób dotkniętych przemocą w rodzinie) w Poradni Życia Rodzinnego prowadzonej przez Stowarzyszenie Rodzin Katolickich Archidiecezji Łódzkiej Oddział w Bełchatowie - w zajęciach grupowych uczestniczy tygodniowo średnio 8 osób – PCPR ponosi koszty pracy psychologa.

W Punkcie Katechetycznym przy Parafii Rzymskokatolickiej Narodzenia N.M.P – porady dla kobiet dotkniętych przemocą w rodzinie – PCPR ponosi koszty pracy specjalisty przeciwdziałania przemocy w rodzinie i psychologa.

Zadania 3.1. Rozwijanie systemu współpracy jednostek prowadzonych przez Powiat Belchatowski z instytucjami, jednostkami, podmiotami w zakresie przeciwdziałania i ograniczania przemocy w rodzinie.

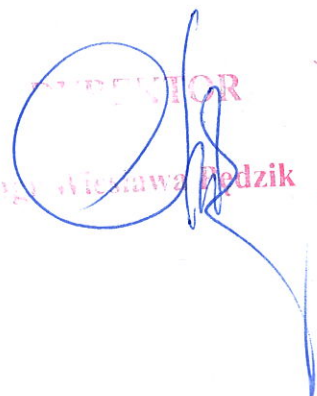
Działania:

1. Współpraca osób wyznaczonych do kontaktów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie polega w szczególności na roboczych spotkaniach tych osób, celem rozwiązania pojawiających się problemów, spotkaniach podczas dokonywania ocen sytuacji dziecka wychowującego się w pieczy zastępczej oraz przy okazji konferencji, wykładów, ale również wg potrzeb zgłaszanych przez różne Jednostki.
2. PCPR wyznaczyło pracownika odpowiedzialnego za kontakt z Jednostkami w ramach współpracy w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz dodatkowo pracownika do spraw współpracy z Ośrodkami Pomocy Społecznej i Policją w przypadku interwencyjnego umieszczania w rodzinach zastępczych lub placówkach opiekuńczo-wychowawczych dzieci zagrożonych przemocą w rodzinie.
3. Jednostki prowadzone przez powiat corocznie przekazują do PCPR dane z wykonania zadań (za rok kalendarzowy) w ramach realizacji Programu. Przekazane dane przedkładane są w formie sprawozdania Radzie Powiatu.

Zadanie 3.2. Stałe podnoszenie poziomu wiedzy kadr działających w przedmiocie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Działania:

1. W dniu 20 listopada 2018r. PCPR w ramach VII Powiatowej Konferencji pt. „Razem przeciw przemocy w rodzinie” przeprowadzono również wykład szkoleniowy pt. „Prawo w służbie przeciwdziałania przemocy w rodzinie”. Szkolenie przeprowadził prawnik współpracujący Stowarzyszeniem na Rzecz Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie Niebieska Linia. z/s w Warszawie.
2. PCPR informowało pracowników jednostek powiatowych zajmujących się problematyką przeciwdziałania przemocy w rodzinie o szkoleniach, konferencjach i debatach organizowanych przez instytucje zewnętrzne.
3. W 2018r. pracownicy PCPR brali udział w 2 szkoleniach dot. przeciwdziałania przemocy w rodzinie, zorganizowanych przez podmioty zewnętrzne, tj.:
 - „Przemoc wobec osób starszych”,
 - „Współpraca interdyscyplinarna na rzecz rozwiązywania problemów społecznych”.

mgr Wiesława Podzik